

INFORMATIKA DARSLARIDA MEDIA MATNLAR TAXLILI

Davlatqulova Mamlakat Xomitovna

Toshkent viloyati, Ohangaron tuman 1-son kasb-hunar maktabi

Informatika va axborot texnologiyalari fani o'qituvchisi

Annotatsiya

Maqolada informatika darslarida media matnlarni ahamiyati haqida tushinchalar berilgan.

Kalit so'zlar: dars, metod, media matn, informatika, axborot texnologiyalari.

Informatika kursida media matnni tahlil qilishning birinchi xususiyati shundaki, media matnni ko'rib chiqishni bir yuzada ham, bir nechtada ham bajarish mumkin. Bundan tashqari, ko'rib chiqish bitta o'quv predmeti doirasida ham, ko'p tarmoqli yondashuvni amalga oshirish orqali ham amalga oshirilishi mumkin. Bu yondashuv talabalarga media matnni tekis emas, balki ko'p o'lchovli sifatida "ko'rish" imkonini beradi.

Media matnining badiiy komponenti

Media matnining badiiy chizig'ini baholang: syujetning mavjudligi, uning mantiqiyliigi, o'rganilayotgan ob'ektlar yoki bosh qahramonlarning mavjudligi, ular yaratgan obraz va boshqalar. Ushbu media matn badiiy qiymat yaratadimi yoki yo'qligini yozib oling? Media matni undan bahramand bo'lishga imkon beradimi, u sizning biron bir qobiliyatingiz yoki iste'dodingizni rivojlantiradimi?

Media matnining estetik komponenti

Yunon tilidan estetika - tuyg'u, hissiy.

Ommaviy axborot vositalari matnining ta'siri natijasida paydo bo'lgan ruhiy tajribalar, hissiy hayajon (g'azab, qo'rquv, quvonch va boshqalar) bilan bog'liq o'z holatingizni aniqlang. Bu mediamatn qanchalik go'zal, fojiali, dramatik, kulgili, xunuk, mahobatli, nafis va nafis? U haqida go'zallik qonunlari asosida yaratilgan deb ayta olamizmi? Ushbu media matn qanday his-tuyg'ularni uyg'otadi?

Media matnining axloqiy komponenti

Yunon tilidan etika - odat, fe'l-atvor, xarakter.

AXLOQ - shaxsni boshqaradigan ichki, ma'naviy fazilatlar, axloqiy me'yorlar; bu sifatlar bilan belgilanadigan xulq-atvor qoidalari.

MANTIQ:

1. Xulq-atvorning axloqiy me'yorlari, odamlar bilan munosabatlar, shuningdek, axloqning o'zi.
2. Biror narsadan mantiqiy, ibratli xulosa,
3. Axloq, nasihat (so'zlashuv).

ETIKA, [4, c. 913]:

1. Axloq, uning rivojlanishi, tamoyillari, me'yorlari va jamiyatdagi roli haqidagi falsafiy ta'limot.
2. Xulq-atvor normalari majmui (odatda har qanday ijtimoiy guruhga nisbatan). Shunday qilib, AXLOQ - axloq haqidagi ta'limot → AXLOQ - axloqiy me'yorlar → MANTIQ - ma'naviy fazilatlar, axloqiy me'yorlar → ETIKA

Xulosa: axloq deganda ichki ma'naviy fazilatlar (insonning ichki rejasi, o'z ichidagi shaxs), mantiq deganda - odamlar bilan xatti-harakatlarning axloqiy me'yorlari (insonning tashqi rejasi, tashqi dunyo bilan munosabatlari) tushunilishi odatiy holdir. Axloqiy xulq-atvorning tashqi mezon - jamoatchilik fikri talablarini bajarish; ichki mezon - vijdon - odamda o'z qilmishining xususiyatiga qarab yo ma'naviy qoniqish yoki pushaymonlik va tashvish, pushaymonlik va ma'naviy azob holatini uyg'otadigan yuqori tuyg'u. Demak, insonning ma'naviy sifatlarining ham ichki, ham tashqi omilini hisobga olish zarur. VIJDON - atrofdagi odamlar, jamiyat oldida o'z xatti-harakati uchun ma'naviy javobgarlik hissi, [4, c. 741].

Media matnining axborot komponenti

Axborot komponenti to'rt qismga bo'lingan. Birinchisi, ma'lumot turini, ikkinchisi - axborotning xususiyatlarini belgilaydi. Uchinchi qismda ommaviy axborot vositalari matnida keltirilgan ma'lumotlarning belgilangan maqsad va vazifalarga muvofiqligi tahlil qilinadi. To'rtinchi qismda ko'rib chiqilayotgan media matnda o'rganilayotgan mavzuning ta'lim elementlari mavjudligi ko'rib chiqiladi. Va taqdim etilgan tahlil sifatli bo'lganligi sababli, ma'lumotni miqdoriy baholash hisobga olinmaydi. Ommaviy axborot vositalari matni bilan ishlash qobiliyatining

shartlaridan biri turli formulalar va kontekstlardagi vazifalarni tushunishdir. Talabalarga quyidagilarni taklif qilish mumkin.

1. Ommaviy axborot vositalari matnida keltirilgan ma'lumotlarni boshqa manbalardan tasdiqlang.
2. Ommaviy axborot vositalari matnida taklif qilingan ma'lumotlarni istalgan mezon bo'yicha tartibga soling.
3. Vizual ma'lumotni og'zaki belgilar tizimiga tarjima qiling.
4. Og'zaki ma'lumotni vizual belgilar tizimiga tarjima qiling. Kommunikativ o'zaro ta'sir maqsadlari va u mo'ljallangan auditoriya xususiyatlaridan kelib chiqib, uning hajmini, shaklini, ishora tizimini va boshqalarni o'zgartirish orqali axborotni o'zgartirish.
5. Axborot xabari rejasini tuzing, mazmunga adekvat taqdimot shaklini taklif qiling.
6. Berilgan axborotlardan ma'lumotlarni ajratib oling va uni jadval yoki boshqa shaklda taqdim eting.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Информатика. Систематический курс: Учебник для 10-го класса / С. А. Бешенков, Е. А. Ракитина. – М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2004. – 432 с.: ил.
2. Воронина Е. В. Реализация эргономического подхода в образовательном процессе современной школы. Дисс. ... канд. пед. наук.: 13.00.01. Тобольск, 2001. – 180 с.: ил.
3. Мунипов В. М., Зинченко В. П. Эргономика: человекоориентированное проектирование техники, программных средств и среды: Учебник. – М.: Логос, 2001.

